

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств Івано-Франківської
області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Івано-Франківської області в II кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Івано-Франківської області у II кварталі 2023 року свідчать, що на тлі відновлення енергосистеми, поступового поживлення внутрішнього попиту та зміцнення курсу гривні респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується повільніше зростання цін на товари та послуги. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%) (графік 1). У цілому по Україні – 17.0%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 56.3% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 15.0% (у попередньому кварталі – 43.8%), у цілому по Україні – 46.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 56.3% респондентів (у попередньому кварталі – 57.1%), у цілому по Україні – 72.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 9.6%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 6.3%). Водночас очікується зменшення обсягів реалізації виробленої продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у I кварталі 2023 року – 14.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – 14.5% та 10.9% відповідно;
- **збільшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 18.8% та 25.0% відповідно (у попередньому опитуванні – «мінус» 6.3% та «мінус» 6.7% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 2.3% та 4.5% відповідно;
- **скорочення кількості працівників на своїх підприємствах вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 26.7% (одні з найвищих очікувань скорочення персоналу серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 3.8%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купують підприємства, так і на продукцію власного виробництва високими темпами:** баланси відповідей – 87.5% та 68.8% (у I кварталі 2023 року – 86.7% та 66.7% відповідно). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливають ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **прискорення зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 80.0% (у попередньому кварталі – 62.5%). Також респонденти очікують **зростання витрат на плату праці одного найманого працівника:** баланс відповідей – 53.3% (у I кварталі 2023 року – 50.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, брак обігових коштів та недостатній попит (графік 5).

Керівники підприємств області очікують, що **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом **посилиться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом залишаються жорсткими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

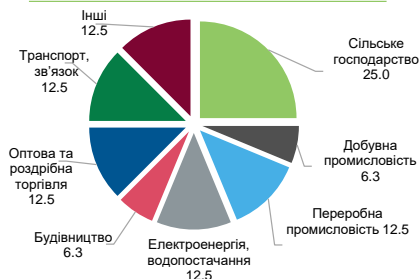
93.8% респондентів області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 94.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

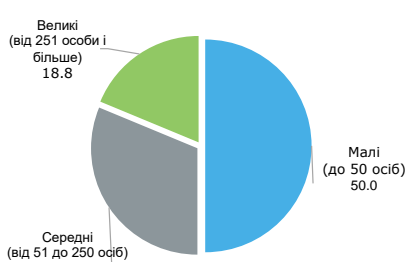
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (четвертий квартал поспіль). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий – «мінус» 11.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%);
- **підприємства області здатні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 12.5% (у I кварталі 2023 року – 18.8%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

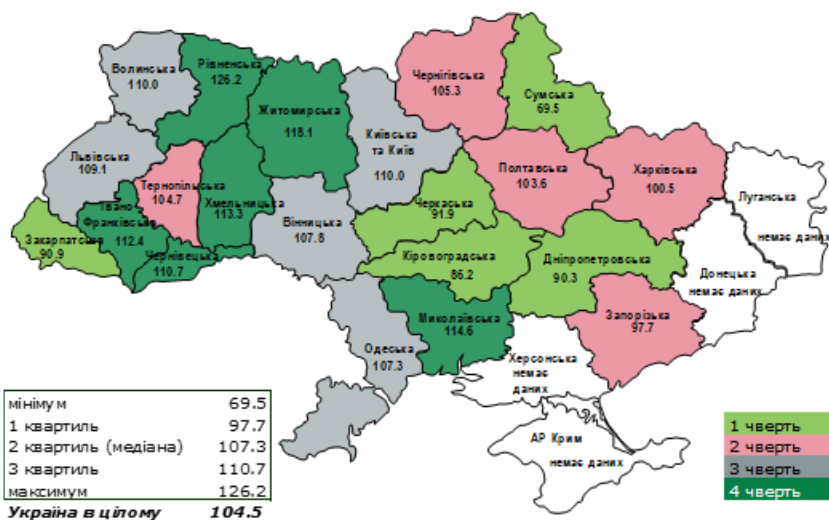

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02– 26 травня 2023 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- вибірка підприємств репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

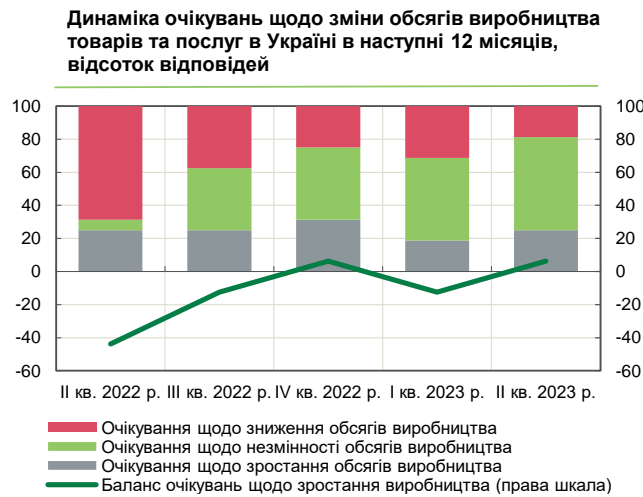
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Івано-Франківської області щодо ділової активності (за складовими)

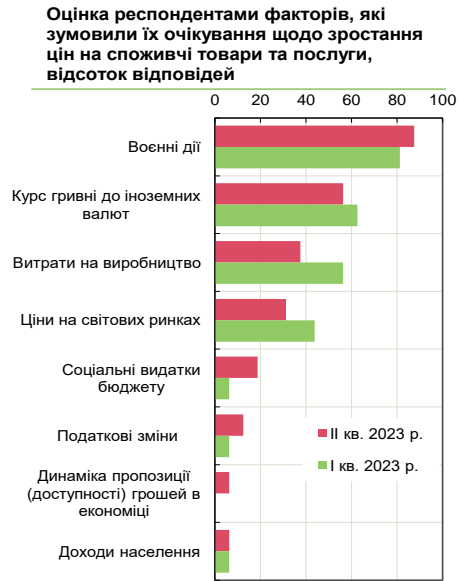
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	-13.3	0.0	-25.0	0.0	20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-6.3	31.3	-25.0	6.3	25.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	12.5	6.7	-6.3	18.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-12.5	12.5	12.5	-6.7	25.0
кількості працівників	0.0	0.0	-18.8	-12.5	-26.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

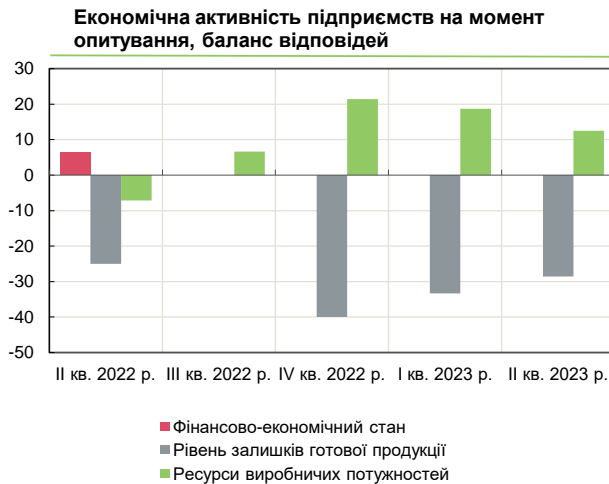
Графік 1

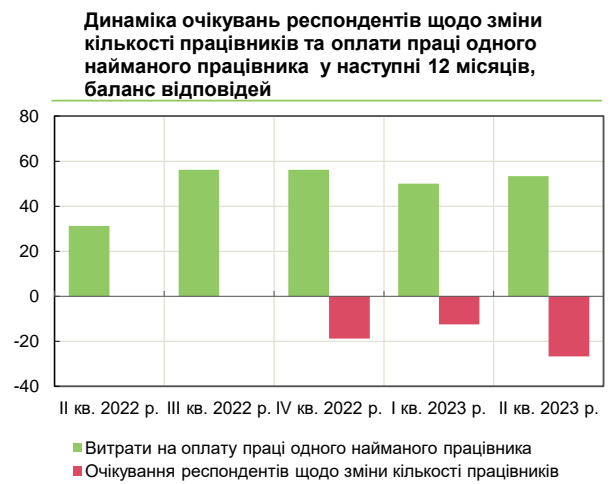
Графік 2

Графік 3

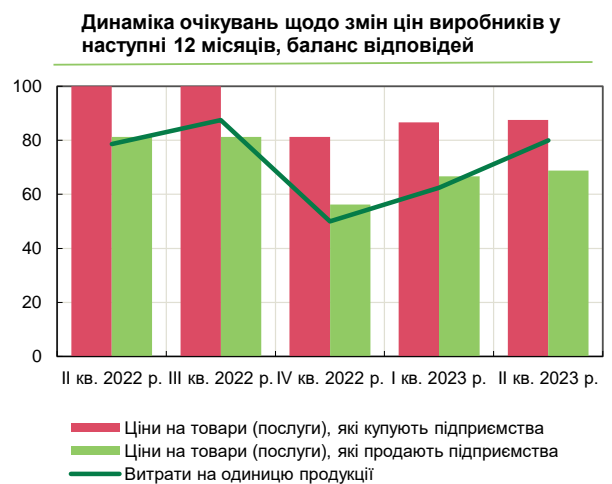
Графік 4

Графік 5

Графік 6

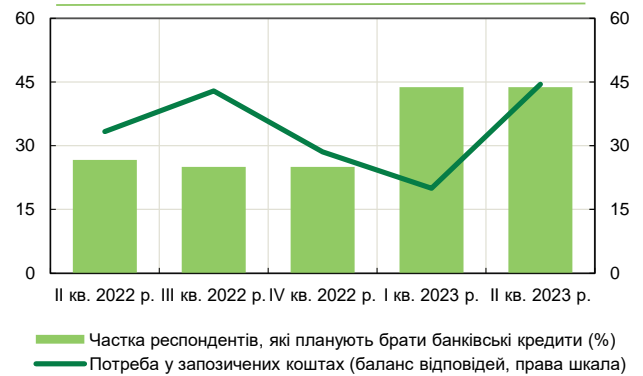
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

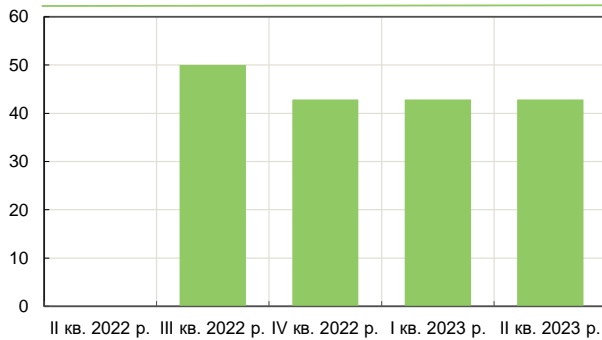
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

